

קריאה בלילה וביום

1. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כ עמוד ב

אסתר ט:כח והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר

2. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כ עמוד א

אין מביאין ראיה מן המתיר: **מתני'** אין קורין את המגילה ולא מלין ולא טובלין ולא מוין וכן שומרת יום כנגד יום לא תמכול עד שתניח החמה וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר: **גמ'** מנלן דאמר קרא והימים האלה נזכרים ונעשים ביום אין בלילה לא לימא תיהוי תיובתא דר' יהושע בן לוי דאמר ריב"ל חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום כי קתני אדיום: ולא מלין וכו': דכתיב

הלילה משמר והיום מלאכה: **מתני'** כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל ולתקיעת שופר ויולנטילת לולב ולתפלת המוספין ולמוספין ולוידוי הפרים ולוידוי מעשר ולוידוי יוחכ"פ לסמיכה לשחיטה לתנופה להגשה לקמיצה ולהקטרה למליקה ולקבלה ולהויה ולהשקית סוטה ולעריפת העגלה ולטהרת המצורע כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואברים וזה הכלל דבר שמצותו ביום כשר כל היום דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה: **גמ'** מנלן דאמר קרא והימים האלה נזכרים ונעשים לקריאת ההלל דכתיב ממזרח שמש

3. תלמוד ירושלמי מגילה פרק ב

עולה בירייה ר' לעזר בשם ר' חנינה: רגיל צריך לקרותה בלילה ולשנותה ביום הוינן סברין מימר לשנות משנתה. אמר רבי אבא מרי בבלייה: לשנות קרייתה

4. מגילה ד

ואריב"ל חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום שנאמר אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי סבור מינה למקרייה בליליא ולמיתנא מתניתין דידה ביממא אמר להו רבי דומיה לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי חייא בר אבא כגון דאמרי אינשי אעבוד פרשתא דא ואתנייה איתמר נמי אמר רבי חלבו אמר עולא ביראה חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום שנאמר למען יזמרח כבוד ולא ידום ה' אלהי לעולם אודך אלא שהכפרים

5. מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק יד

אמר ר' לוי מגילת אסתר צריך לקרותה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר למען יזמרח כבוד ולא ידום, יזמרח כבוד בלילה, ולא ידום ביום.

6. מגילה ז

שעתא ושעתא מתרחיש ניסא אמר רבא סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו מאי מעמא ימי משתה ושמחה כתיב רב אשי הוה יתיב קמיה (דרב כהנא) נגה ולא אתו רבנן אמר ליה מאי מעמא לא אתו רבנן דלמא טרידי בסעודת פורים אמר ליה ולא הוה אפשר למיכלה באורתא אמר ליה לא שמיע ליה למר הא דאמר רבא סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא ידי חובתו אמר ליה (אמר רבא הכי) [אמר ליה אין] תנא מיניה ארבעין זמנין דמי ליה כמאן דמנח בכיסיה **מתני'** אין בין יום טוב

7. מג' ד. תוד'ה חייב

ודבר משא לא מועדי ה' וכו': **חייב** אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום. אומר ר"י דאף על גב דמנח זמן בלילה חזר ומנח אותו ביום דעיקר פרסומי ניסא הוה בקריאה דיממא וקרא נמי משמע כן דכתיב ולילה ולא דומיה לי כלומר אף על גב שקרא ביום חייב לקרות בלילה והעיקר הוה דיממא כיון שהזכירו הכתוב תחילה וגם עיקר הסעודה דיממא הוא כדאמר לקמן (דף 1) דאם אכלה בלילה לא יצא י"ח והכי נמי משמע מדכתיב מזכרים ונעשים וזמקס זמרה לעשייה מה עיקר עשייה דיממא אף זמרה כן:

קריאה בלילה וביום

8. רשב"א מגילה ד. אלא שאני תמה בעיקר הענין דהא כתיב נזכרים ונעשים והקיש זכירה לעשיה ועשיה אינה אלא ביום וכדאמר' סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא דהא ימי משתה ושמחה כתיב, וי"ל דמ"מ הכתוב רבה לה זכירה מדכתיב ולילה ולא דומיה לי.

9. רא"ש מסכת מגילה א:ו ואמר ר"י בן לוי חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום שנאמר (תהלים כב) אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי. היה אומר רבינו תם ז"ל אף על פי שבירך זמן בלילה חוזר ומברך זמן אף ביום דעיקר קריאתה הוי ביום יותר מבליילה דהכי משמע לישנא דקרא אקרא יומם אף על פי שלילה לא דומיה לי וקראתי בלילה ביום תהא עיקר הקריאה וגם עיקר פרסומי ניסא הוא ביום בזמן משתה ושמחה ומתנות לאביונים ומשלוח מנות ותנן לקמן (דף כ ב) כל היום כשר לקרות את המגילה קתני וכל הלילה כשר לקריאת מגילה לא קתני לפי שאינה עיקר קריאה בלילה וקתני נמי (לקמן דף כ א) אין קוראין את המגילה ולא מוהלין ולא טובלין אלא ביום ומפרש בגמ' מגלן דכתיב והימים האלה ביום אין בלילה לא לימא תיהוי תיובתא דר' יהושע בן לוי וכו' ומשני כי קתני אדיום ומיהו מדקתני מקרא מגילה בהדיהו שמע מינה דעיקר מקרא מגילה הוי ביממא ועוד מדאמרין לקמן (דף כא ב) מאי מברך מנ"ח ולא קאמר בלילה מברך מנ"ח וביום מ"נ כדקאמר גבי חנוכה יומא קמא מברך מנ"ח וכו' אלמא משמע דמנ"ח מברך ביום ובלילה ועוד שבני הכפרים שהיו מקדימין ליום הכניסה מסתמא ביום היו באים לשמוע את המגילה כשבאין לשמוע קריאת התורה אלמא שעיקר קריאתה ביום ואף על גב דהוה סלקא דעתא למיתנייה מתניתין דידיה ביממא מ"מ לא מיתוקם הכי:

10. חידושי הריטב"א מסכת מגילה דף ד עמוד א ומסתבר לי דבקריאת לילה ליכא קפיידא בעשרה ואפילו שלא בזמנה דכולי עלמא, דהרי כפרים המקדימין ליום הכניסה בלילה במקומן היו קורין אותה דהא לא מפטרי מקריאה זו דחובה היא ובמקומן לא היה להם עשרה, ואף בלילה לא מכנפי להאי, וקרוב בעיני לומר דכפרים או עירות המקדימין ליום הכניסה קריאת היום הוא שמקדים כדי לקרותה בציבור, אבל קריאתה בלילה בזמנה קורין אותה כל אחד במקומו כפי מה שיודע או הולך אצל חבריו....

11. מרדכי מסכת מגילה פרק מגילה נקראת רמז תשפא חייב אדם לקרא המגילה בלילה ולשנותה ביום פ' רשב"ם דאין צריך לברך זמן ביום כיון שכבר בירך בלילה ור"ת אומר דגם ביום יש לברך זמן דעיקר מצות קריאתה ביום... ור"מ היה רגיל לומר זמן ביום בלחש בתוך כך שהיו הקהל עונין אמן לאפוקי מיד כל רבוותא:

12. תהלים פרק ל (א) מְזֹמֵר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: (ב) אַרְוַמְמָה יִקְוֶה כִּי דְלִיתְנִי וְלֹא שְׁמַחַת אֲבִי לִי: (ג) יִקְוֶה אֱלֹהֵי שְׁוֹעֲתֵי אֱלִיָּה וְתַרְפָּאֲנִי: (ד) יִקְוֶה הַעֲלִית מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי חַיִּיתִי מִיּוֹרְדֵי מִיַּרְדֵי בּוֹר: (ה) זָמְרוּ לִיקְוֶה חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךְ קָדְשׁוֹ: (ו) כִּי רָגַע בְּאֶפֶס חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ בְּעָרֵב יֵלִין כִּכִּי וְלִבְקָר רִנָּה: (ז) וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְשִׁלּוּי בַל אָמוּט לְעוֹלָם: (ח) יִקְוֶה בְּרַצוֹנָה הַעֲמַדְתָּה לְהַרְרִי עוֹ הַסִּתְרַת פְּנֵיהֶ הַיִּתִּי נִבְהַל: (ט) אֱלֹהֵי יִקְוֶה אֶקְרָא וְאֵל אֲדַנִּי אֲתַחֲנֵן: (י) מַה בַּצַּע בְּדָמִי בְרַדְתִּי אֵל שַׁחַת הַיּוֹדֵד עֲפָר הַנִּגִּיד אֲמַתָּה: (יא) שְׁמַע יִקְוֶה וְחַנְּנִי יִקְוֶה הִנֵּה עֵזֶר לִי: (יב) הַפִּכֶת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי פִתְחַת שָׁקִי וְתַאֲזַרְנִי שְׁמַחָה: (יג) לְמַעַן יִזְמְרָךְ כְּבוֹד וְלֹא יִדַּם יִקְוֶה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֹדְךָ:

13. תהלים פרק כב (א) לְמַנְצָתָ עַל אֵילַת הַשֶּׁחַר מְזֹמֵר לְדָוִד: (ב) אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי רְחוֹק מִישׁוֹעֲתֵי דְבָרֵי שְׂאֲגָתִי: (ג) אֱלֹהֵי אֶקְרָא יוֹמָם וְלַיְלָה וְלִלְיָהּ וְלֹא דוֹמְקָה לִי: (ד) וְאֲתָה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: (ה) בָּךְ בְּטָחוּ אֲבֹתֵינוּ בְּטָחוּ וְתַפְלִטְמוּ: (ו) אֱלֹהֵי יִזְעָקוּ וְנִמְלָטוּ בָּךְ בְּטָחוּ וְלֹא בּוֹשׁוּ:

14. אסתר רבה (וילנא) פרשה י ד"א ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וגו' אתא לגבי מרדכי ואמר עמוד ולבוש כמה ביש גאד דההוא גברא אמש אני הייתי עסיק להתקין ליה צליבא והקב"ה מתקין ליה כלילא, אני הייתי מתקן לך חבלים ומסמרים והקב"ה מתקן לך לבוש מלכות, אנא בעינא מן מלכא למיצליב יתך על צליבא והוא אמר לי למירכב לך על סוסיא עמוד ולבוש ועביד ליה כל מה דאמרן לעיל, וכיון דרכיב התחיל מקלס להקב"ה (תהלים ל') ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי ה' אלהי שועתי אליך ותרפאני ה' העלית משאול נפשי חייטני מירדי בור, תלמידיו מה היו אומרים (שם/תהלים ל') זמרו לה' חסידיו והודו לזכר קדשו כי רגע באפו חיים ברצונו בערב ילין בכי ולבוקר רנה, אותו רשע מה היה אומר (שם/תהלים ל') ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם ה' ברצונך העמדתה להררי עוז הסתרת פניך הייתי נבהל, אסתר מה היתה אומרת (שם/תהלים ל') אליך ה' אקרא ואל אדני אתחנן מה בצע בדמי ברדתי אל שחת היודך עפר היגיד אמתך, כנסת ישראל מה היתה אומרת (תהלים ל') שמע ה' וחנוני וגו' הפכת מספדי למחול לי וגו', ורוח הקדש מה היתה אומרת (שם/תהלים ל') למען יזמרך כבוד ולא ידום ה' אלהי לעולם אודך,

15. פסיקתא דרב כהנא פיסקא ח - מצות העומר א"ר פנח' בקרית שמע היה עסוק ולא הפסיק, למען יזמרך כבוד לא ידום וג'

16. יומא כט. דכתיב למנצח על אילת השחר, מה אילה זו קרניה מפצילות לכאן ולכאן - אף שחר זה מפציע לכאן ולכאן... אמר רב אסי: למה נמשלה אסתר לשחר? לומר לך: מה שחר סוף כל הלילה - אף אסתר סוף כל הנסים.

17. רש"י מסכת מגילה דף ד עמוד א ולשנותה ביום - זכר לנס, שהיו זועקין בימי צרתן יום ולילה. יזמרך כבוד - ביום, ולא ידום בלילה, ... וקריאת מגילה שבח הוא, שמפרסמין את הנס, והכל מקלסין להקדוש ברוך הוא